

NOTAT

24. juni 2005

Alkohol og andre rusmidler blandt besætningsmedlemmer på danske passagerskibe

Søfartsstyrelsens hidtidige kendskab til alkohol og andre rusmidler på passagerskibe

Søfartsstyrelsen har ikke før den aktuelle sag været bekendt med, at der er problemer med alkohol og andre rusmidler blandt besætningsmedlemmer om bord på danske passagerskibe, bortset fra enkeltstående tilfælde.

Søfartsstyrelsen er via den løbende auditering af passagerskibenes sikkerhedsstyringssystem, det såkaldte ISM-system, bekendt med deres alkohol- og rusmiddelpolitikker og har herigennem fået kendskab til få tilfælde af alkohol- og andet misbrug, som alle har medført øjeblikkelige sanktioner fra rederiet over for de pågældende. Styrelsen har herudover kendskab til et mindre antal konkrete sager om alkohol, hvor der er afsagt domme eller vedtaget indenretlige bøder. Det drejer sig om 14 sager i forbindelse med erhvervssejlads over de seneste 15 år. Styrelsens kendskab har ikke givet mistanke om et mere systematisk eller større forbrug af alkohol eller andre rusmidler på danske passagerskibe.

Søfartsstyrelsen har to gange inden for de seneste år drøftet den generelle problemstilling om alkohol til søs med rederierne og de søfarendes organisationer, senest i maj 2005 i forbindelse med KAREN DANIELSENS påsejling af Storebæltsbroen. Søfartserhvervets parter tilkendegav her, at de fleste rederier opererede med en "nul-promille-politik", og at det relativt lille antal sager viste, at den nuværende lovregulering kombineret med selvreguleringen i erhvervet var tilstrækkelig.

Oplysningerne i medierne

TV 2 viste i programmet Dags Dato søndag den 19. juni 2005 og igen i Nyhederne den 20. juni 2005 videosekvenser optaget om bord på DFDS' passagerskib på ruten København-Oslo og interviews med såvel nuværende som tidligere besætningsmedlemmer på ruten. Det fremgik heraf, at dele af besætningen havde indtaget alkohol i store mængder, og at der også var et forbrug af hash og narkotika blandt besætningsmedlemmer om bord. Sagen har endvidere været selvstændigt behandlet i Ekstra Bladet og har været omtalt i en stor del af de øvrige medier. De norske medier har ligeledes vist stor interesse for sagen.

SØFARTSSTYRELSEN

Vermundsgade 38 C
2100 København Ø

Tlf. 39 17 44 00

Fax 39 17 44 01

CVR-nr. 29 83 16 10

EAN-nr. 5798000023000

sfs@dma.dk

www.sofartsstyrelsen.dk

ØKONOMI- OG

ERHVERVSMINISTERIET

TV 2 fremlagde i Nyhederne den 21. juni 2005 oplysninger om tilsvarende problemer om bord på DFDS' passagerskibe på ruten Esbjerg-Harwich for 2 år siden og på Bornholmstrafikkens passagerskibe. Der blev dog i en senere udsendelse rejst tvivl om påstanden for så vidt angår Bornholmstrafikken.

DFDS

Søfartsstyrelsen blev den 7. juni 2005, i forbindelse med TV 2's undersøgelser til programmet Dags Dato, gjort opmærksom på, at 2 journalister havde konstateret, at der var problemer med alkohol på DFDS' passagerskibe på ruten København-Oslo.

Da Søfartsstyrelsen ikke fik overgivet materialet, bad styrelsen samme dag DFDS om en redegørelse om sagen og eventuel opfølgning herpå, når rederiet havde haft lejlighed til at se de videosekvenser, som journalisten var i besiddelse af. Den 16. juni 2005 bad Søfartsstyrelsen DFDS om en orientering om status for rederiets initiativer på baggrund af sagen.

Søfartsstyrelsen modtog DFDS' redegørelser i sagen af 17. og 22. juni 2005 og drøftede endvidere sagen med DFDS på et møde den 20. juni 2005. Rederiets redegørelser er vedlagt som bilag 1 og 2.

Det fremgår af DFDS' redegørelse af 17. juni 2005, at der er foretaget ekstraordinære stikprøvekontroller om bord på PEARL OF SCANDINAVIA, CROWN OF SCANDINAVIA, DANA SIRENA og PRINCESS OF SCANDINAVIA i perioden 9. - 13. juni 2005. Herudover udsendte rederiet den 10. og 14. juni 2005 informationsbreve til de ansatte om rederiets alkohol- og rusmiddelpolitik. Rederiet har endvidere sendt et personligt brev til samtlige passagerskibskaptajner.

I DFDS' uddybende redegørelse af 22. juni 2005 fremgår det, at det er DFDS' vurdering, at redskaberne til at undgå alkoholmisbrug mv. om bord forefindes, men at det mod forventning har vist sig, at håndhævelsen ikke har kunnet forhindre overtrædelse af reglerne i tilstrækkeligt omfang. Af rederiets Drug & Alcohol Policy fremgår, at man har to promillegrænser, nemlig 0,2 ved tjeneste og 0,4 ved tjenestefri om bord. Rederiet oplyser, at man har skærpet/iværksat en række foranstaltninger for at sikre alkoholpolitikens overholdelse, herunder at rederiet vil foretage rundringer om aftenen og natten, og at der stikprøvevis vil blive anvendt alkoholmetertest. Såfremt der observeres tegn på, at rederiets Drug & Alcohol Policy ikke overholdes, skal der skrives ind forudsigeligt, konsekvent og klart.

Søfartsstyrelsen anmodede den 23. juni 2005 DFDS om at besvare en række supplerende spørgsmål. Søfartsstyrelsens brev er vedlagt som bilag 3. Når Søfartsstyrelsen har modtaget svar på disse spørgsmål, vil styrelsen tage stilling til, om der er behov for at foretage yderligere i sagen.

Bornholmstrafikken

På baggrund af oplysningerne i TV 2 Nyhederne den 21. juni 2005 anmodede Søfartsstyrelsen den 22. juni 2005 rederiet Bornholmstrafikken om en redegørelse i sagen.

Bornholmstrafikken fremsendte den 23. juni 2005 en redegørelse om spiritus på Bornholmstrafikkens passagerskibe. Redegørelsen er vedlagt som bilag 4. Det fremgår af redegørelsen, at de ombordværende besætningsmedlemmer ikke, uanset om de er i tjeneste eller ej, må være i besiddelse af alkohol eller narkotika. Herudover må de ansatte ikke have narkotika i kroppen, eller have en alkoholpromille på mere end 0,5 når de tiltræder tjeneste eller indgår i skibets sikkerhedsbesætning.

Det er rederiets opfattelse, at man har en meget restriktiv alkoholpolitik, som efterleves fuldt ud. Det fremgår endvidere, at den maksimale promillegrænse på 0,5 er fastlagt ud fra færdselslovens krav til at køre bil.

På det foreliggende grundlag agter Søfartsstyrelsen ikke umiddelbart at foretage sig yderligere, men vil afvente den politimæssige efterforskning.

Anmeldelse til politiet

Søfartsstyrelsen har endvidere på baggrund af TV 2's oplysninger om forbruget af alkohol, hash og narkotika om bord på DFDS' passagerskibe, rettet henvendelse til Justitsministeriet med henblik på at foranledige en politimæssig efterforskning af, hvorvidt der er grundlag for at rejse tiltale mod konkrete personer for overtrædelse af § 29, stk. 3, i lov om sikkerhed til søs, straffelovens § 138 eller andre relevante bestemmelser.

Søfartsstyrelsen har efterfølgende udvidet anmodningen til også at omfatte påstanden om alkoholforbrug på Bornholmstrafikkens passagerskibe.

Syn af danske passagerskibe

Der har i forbindelse med pressens behandling af sagen været stillet spørgsmål til styrelsens anvendelse af anmeldte syn på passagerskibe. På den baggrund skal Søfartsstyrelsen oplyse, at der på passagerskibe afholdes såvel anmeldte som uanmeldte syn.

- Et årligt syn, et såkaldt fornyelsessyn, for at sikre at skibets tekniske og operationelle forhold er i orden, med henblik på at skibet kan opretholde sin tilladelse til fortsat sejlads. Det var et sådant syn Søfartsstyrelsen udførte på DFDS passagerskibet CROWN OF SCANDINAVIA i den forløbne uge.
- 2 årlige syn i henhold til det såkaldte EU-Pax direktiv¹ med henblik på at sikre, at skibets tekniske og operationelle forhold er i orden. På Oslobådene foretages disse syn i samarbejde med Sve-

¹ Rådets direktiv 1999/35/EF om en ordning med obligatoriske syn med henblik på sikker drift af ro-ro-færger og højhastighedsfartøjer som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/84/EF.

rige og Norge således, at det tekniske syn udføres i forbindelse med det årlige fornyelsessyn, mens det operative syn udføres ca. 6 måneder senere.

- Med 2½ års mellemrum en auditering af skibenes sikkerhedsstyringssystem (ISM-koden²).
- Med 2½ års mellemrum en auditering af skibets sikringssystem (ISPS-koden³).

Hertil kommer:

- En årlig auditering af rederiets landorganisation efter ISM koden, hvor et af hovedelementerne er resultatet og opfølgningen på rederiets interne audits af dets skibe.
- Ekstraordinære syn i forbindelse med ændringer ved skibets konstruktion.

Det er en forudsætning, at disse syn og auditeringer på skibe er anmeldt, hvis de skal gennemføres på effektiv vis, idet skibet skal være forberedt. Dels vil en stor del af de tekniske afprøvninger medføre, at skibet ikke er driftsklar, dels skal der være udtaget besætningsmedlemmer til at forevise den nødvendige dokumentation, gennemføre de krævede kontroller og afprøvninger samt deltage i de nødvendige auditeringer.

Som et eksempel på at skibet ikke er driftsklar, mens synet foregår, kan nævnes, at det kræves, at samtlige elektriske systemer i skibet lukkes ned for at sikre sig, at nødgeneratoren kan kobles på skibets normale energiforsyning. Et andet eksempel er, at det er nødvendigt at fjerne biler m.v. samt afdække elektrisk udstyr på vogndækkene, før man kan afprøve sprinklersystemet.

Endvidere kan disse syn og auditeringer løbe over flere dage, hvorfor udvalgte dele af synet kan ske under skibets sejlads. Da det samtidigt skal være muligt at opretholde sikkerhedsberedskabet, skal rederiet i god tid forud for synet/auditeringen kunne planlægge, at der er ekstra besætningsmedlemmer om bord.

I tillæg til de periodiske syn udfører Søfartsstyrelsen i mindre omfang uanmeldte kontrolsyn på danske passagerskibe. Indhold og fokus beror på en konkret vurdering af, hvor sådanne syn bedst vil kunne bidrage til sikkerheden.

Initiativer

Ud over opfølgning på de konkrete sager vil Søfartsstyrelsen tage følgende initiativer:

² Den internationale kode for sikker skibsdrift.

³ Den internationale kode om Maritim Sikring.

Øget fokus på alkohol og andre rusmidler

Søfartsstyrelsen vil generelt i forbindelse med kommende auditeringer på passagerskibe sætte særlig fokus på sammenhængen mellem rederiernes alkohol- og rusmiddelpolitikker og sikringen af efterlevelsen heraf om bord.

Auditeringerne vil som udgangspunkt fortsat blive udført som anmeldte audits. I lyset af de fremkomne oplysninger om forbrug af alkohol og andre rusmidler blandt besætningsmedlemmer på passagerskibe vil styrelsen også gennemføre et antal uanmeldte audits. Disse audits vil blive begrænset til udvalgte områder i skibsdriften, og vil blive gennemført på en sådan måde, at skibets sikkerhedsberedskab fortsat er fuldt funktionsdygtigt.

Ved gennemførelse af ny lovgivning om promillegrænser, vil Søfartsstyrelsen ved audits sikre, at der er taget højde for de nye regler i rederiernes ISM-systemer.

Med hensyn til andre rusmidler vil Søfartsstyrelsen i samarbejde med politiet og andre sagkyndige undersøge mulighederne for en kontrolindsats.

Uanmeldte alkohol-kontroller i samarbejde med politiet

Søfartsstyrelsen har anmodet Justitsministeriet om at komme med en beskrivelse af politiets muligheder for bistand i forbindelse med håndhævelsen inden for de gældende regler.

Søfartsstyrelsen har endvidere aftalt med Justitsministeriet, at de relevante myndigheder drøfter mulighederne for i højere grad at samarbejde om håndhævelsen af reglerne. Omfang og hyppighed af sådanne kontroller vil ske efter en konkret vurdering. Den forventede ændring af alkoholbestemmelsen i lov om sikkerhed til søs, så der fastsættes en fast promillegrænse, vil endvidere lette håndhævelsmulighederne.

Nordisk samarbejde om styrket håndhævelse

Søfartsstyrelsen har taget initiativ til, at spørgsmålet om alkohol på passagerskibe mere generelt tages op på et møde den 1. juli 2005 med søfartsdirektørerne fra Norge, Sverige og Finland. Sigtet med mødet er dels at udveksle erfaringer om de enkelte landes håndtering af problemstillingen, dels at drøfte, hvordan håndhævelsen kan forbedres.

Bilagsoversigt:

1. DFDS's redegørelse af 17. juni 2005.
2. DFDS's redegørelse af 22. juni 2005.
3. Søfartsstyrelsens brev til DFDS af 23. juni 2005 med supplerende spørgsmål.
4. Bornholmstrafikkens redegørelse af 23. juni 2003.